

Millie

Do každého volného místa v mém těle vnikal ostrý, pronikavý pach, štípal mě v nose a hrdle a v nárazech vztekale dotíral na můj mozek, ulepený od spánku.

Odmítala jsem se probudit. Přála jsem si prospat noc nadoraz, a když už, tak rovnou celý víkend. Přenést se jako mávnutím z pátečního večera do pondělního rána, nemuset dýchat, myslet, mít sny.

Jako když neobratné děcko za pobízení plavčíka a pokřiku kamarádů plave pod vodou na druhý konec bazénu s posledním zbytkem dechu, a přitom se zlehýnka dotýká smrti, s níž se už smiřuje. Pak se napnutými prsty zachytí porézního kamene, nabere vzduch do plic, celé se vynoří a oklepe, vyjevené a zároveň vděčné, že přežilo.

Ze spárů noci mě vyrval dusivý kašel. Pootevřela jsem oči. Přes přivřené okno proti mně se tiše vinul dlouhý jazyk tmavého dýmu a olizoval zažloutlou tapetu až ke stropu.

Hoří! Tělem mi proběhla křeč a nadzvedla je, už jsem si nebyla jistá, zda jsem vzhůru, mozek jsem měla rozpolcený, jedna půlka ječela, Tak, Millie, nadešla hodina zúctování, hodina pravdy, je třeba *zaplatit a jít za nimi*, pro-

tože koneckonců někdo pykat musí. Ta druhá se vzpouzela, bránila, Žádné zbrklé závěry, kašli na znamení, vymýšlení spojitostí, lacinou psychologii, tenhle požár je stoprocentně dílem náhody, nehody, čiré souhry okolností, tak vezmi rozum do hrsti a hod' sebou, protože oheň zabíjí.

Před několika hodinami jsem se dopotácěla k pohovce a padla na ni, jak jsem byla, oblečená, neodlíčená, ani jsem si nevyčistila zuby. Neschopná udělat jediný pohyb navíc, u konce se silami.

Přítom jsem bývala, pokud jde o péči o sebe a dodržování pravidel hygieny, nesmlouvavá. Ruce jsem si myla stokrát denně a vlasy při každém sprchování. Drhla jsem se pemzou, stále jsem si kontrolovala nehty, od rána do večera utírala prach, jednou týdně vytírala. V kanclu – když jsem chodila do zaměstnání – jsem vyzbrojena dezinfekčními utěrkami, které jsem objednávala po krabicích, čistila všechno, co se nacházelo v mém dosahu. Psala jsem si seznamy toho, co je třeba udělat: z nádobek na tužky vysypat úlomky tuhy, uklidit šuplata, zkontrolovat sešíváčky po každém použití, vypnout večer tiskárny. Dokonce se mi jednou stalo, že když jsem skončila s prací dřív, umyla jsem okenní skla. Tuhle moji iniciativu prozatímní šéfová agentury neocenila, naopak mě stroze varovala: jestli mám zájem zůstat v jejím pracovním adresáři, měla bych se starat o své povinnosti sekretářky, popsané ve smlouvě. Myčů oken a uklízeček má firma v databázi fůry.

Práce, kterou mi tahle společnost dávala, stejně nepřekračovala dvě třetiny úvazku, tak jsem se neurčitě omlu-

vila a své očištné pohnutky si ponechala pro striktně soukromou sféru.

Jenomže ten večer, právě ten večer mě zdolal alkohol. Sotva jsem s vláčným nohama a zastřeným pohledem překročila práh, netoužila jsem po ničem jiném než po spánku.

No co, pomyslela jsem si, stejně není nikdo, kdo by za mnou přišel, a už vůbec, kdo by mě políbil, lehl si vedle mě. Zkrátka není koho zklamat. To byl doopravdy jediný důvod proč zůstat tak, jak jsem. Čili pro jednou se svět nezboří.

Kabelku jsem si odložila za polštáře a usnula hned, jak jsem se natáhla, ani jsem si nezula boty.

Vrhla jsem se k oknu. V našedlém svítání se před domem srotil shluk lidí. Tvářili se vyděšeně a zmateně ukazovali na fasádu. Při tom nakupení obrazů, zvuků, pachů, slov, bolesti se mi zvedl žaludek. Pálení ohně, sevřené plíce, smrt udušením.

Třeba jsem ten požár chtěla. Třeba jsem v něj v hloubi duše, tam, kde se krčí podvědomí, vlastně doufala. Třeba jsem si ho přivolala. Ne, tohle nemohla být náhoda. Statisticky je to nemožné.

I když...

Káplas na to, Millie, hoří. Někde dole. Tak se koukej rozhodnout.

Kouř stoupal z nižšího patra. Ten starý hulvát Kanárek musel zapomenout na plynovém sporáku svůj borčš. Už neměl všech pět pohromadě. Poslední dobou jsem ho několikrát přistihla, jak před vchodem do domu oslovuje

kolemjdoucí a překotně jim odřikává pasáže ze svého oblíbeného autora, kterého pompézně nazývá „velký pan Dostojevský“. Svá slova přemílal na vzteklou verbální kaši, ze které vyvstávali ponižovaní chudáci, nešťastné lásky, kompromisy a zhrzená přátelství. Sousedí a obchodníci v naší čtvrti ho považovali za blázna a drželi si ho dál od těla. Mumlal si pro sebe, že jednoho krásného rána by dost dobře mohl popadnout řeznický nůž a způsobit masakr. Nebo *zapálit barák*.

Chudák Kanárek. Jestli se z toho dostane, bude z něj delikvent jedna báseň. A jestli se z toho dostanu já – ale proč bych se z toho měla dostat? – můj názor nebude mít proti mínění sdružení vlastníků žádnou velkou váhu.

Vrhla jsem kolem sebe kruhový pohled ve snaze zhodnotit situaci, prozkoumat ji a dostat pod kontrolu. Nepropadnout panice.

Je to nešťastná náhoda, Millie, tak to je, schytilas to ty, Kanárek je chudák a ty sis ho za souseda nevybrala. I on je v pěkné bryndě. Tak neztrácej ani minutu, rychle zvaž, co si člověk bere, když utíká před plameny, na čem záleží, o co by neměl za žádnou cenu přijít. Tuhle otázku si jednou položil každý! Každý ví, co je pro něj nepostradatelné!

Mě nevyjímaje.

Pro někoho jsou to vzpomínky, alba s fotografiemi, dopisy srovnané v krabici od bot, bibelot přivezený z dovolené, violoncello schraňované od dětství na dně vestavěné skříně. Pro jiné zase rodinná knížka s daty sňatků, narození a úmrtí členů rodiny, manželská smlouva, doklady od správy sociálního a důchodového zabezpečení nebo cen-

nosti, šperky, obrazy, hodinky – všechno, co určuje, provádí a dokládá existenci, všechno, co zaručuje budoucnost. Tak co, Millie? Tak co?

Nic takového jsem neměla. Veškerá má osobní administrativa sestávala z korespondence točící se kolem zaměstnání a hrstky dohod o dočasné pracovní činnosti. Mé vzpomínky z posledních deseti let se omezovaly na tři až čtyři pohlednice od rodičů, na jejichž zadní straně stálo „hodně pus“, což dostatečně vypovídalo o způsobu, jakým mě měli rádi.

Nevlastnila jsem žádný cenný předmět a veškeré vybavení mé garsonky patřilo mladé etnoložce, která mě pár měsíců předtím, než odletěla na tříletou misi do Jižní Korey, zcela legálně vzala do podnájmu.

To nejcennější jsem měla na nohou – boty zakoupené o předcházejícím víkendu za hotové jmění, ale ne proto, že by byly nějak zvlášť krásné nebo pohodlné, prostě jsem neodbytnému prodavači zase jednou nedokázala říct ne.

Dým houstl. Proč k požáru muselo dojít právě téhle noci, kdy jsem se poprvé v životě opila?

Protože ani těm lidem vpředvečer požáru jsem nedokázala říct ne. Byl to můj poslední den v podniku, obzvlášť nudný den, kdy jsem si hleděla roznášení kávy a třídění pošty s vědomím, že z toho místa odcházím, a navzdory dvěma měsícům poctivé a věrné služby vykonávané nejlíp, jak jsem uměla, mi od začátku týdne už nikdo nesvěřil nic, na čem by za mák záleželo.

Vytratila jsem se kolem sedmé, poté co jsem stiskla měk-

kou ruku ředitelce lidských zdrojů, která mi poblahopřála k mé práci, ale spletla si mé křestní jméno.

Ve výtahu se skupina mladých obchodních referentů domlouvala, jak společně stráví večer. Jeden z nich mi nečekaně navrhl, abych šla s nimi. Sotva jsme se znali, neměli jsme nic společného. Sršeli energií, plány, přísliby do budoucna, byli elegantně oblečení, každou chvíli padaly přívlastky jako „unikátní“ nebo „extraordinární“ a všichni vlastnili stejný smartphone – typ v ceně poloviny mé výplaty.

Byla jsem tam zaměstnaná jako brigádnice, co nosí věci nakoupené ve slevě, s nicneříkajícím diplomem, o jehož existenci stejně neměli ani tušení. Měla jsem chabé povědomí o *hi-tech* a všech těch vynálezech, které, jak se zdá, *urychlují éru komunikace* – nutno dodat, že pokud jde o komunikaci, nebyla to se mnou žádná sláva.

Zkrátka kdokoli na mém místě by nejspíš to nečekané pozvání odmítl, ale já, i když jsem pořádně ani nevěděla proč, jsem odpověděla: Coby ne?

Až mnohem později, poté co jsem strávila večer tím, že jsem do sebe ve snaze zakrýt rozpaky házela v astronomickém množství piva a mojita, mi došlo, že to bylo nedorozumění. Pozvání vyslovené před výtahem se netýkalo mě, ale ředitelky právního oddělení, která stála za mým ramenem. Zareagovala jsem tak pohotově, že nikdo nenašel odvahu vyvést mě z omylu.

Kdybych se ten večer spokojila s tím, co jsem měla původně v plánu (šla domů, dala si talíř těstovin, k tomu si pustila nějaký program v televizi, v deset šla na kutě a předtím ještě polkla jednu z těch tabletek, které vás neúpros-

ně omráčí), nepochybně bych ráno reagovala normálně, v odpočatém těle a s čilou myslí bych si vzpomněla na opatření, o nichž se, jak je rok dlouhý, píše v novinách a která jsem si tolikrát pozorně pročítala – co se má v tu chvíli dělat, přiložit ke spodní části dveří namočené prostěradlo a čekat na pomoc natažená na zemi, abych mohla snadněji dýchat, a hlavně se nesnažit za každou cenu utéct před plameny.

Kdybych se předchozího dne neopila jako puberťačka, slyšela bych z dálky sirény hasičů přijíždějících od centra a brzy bych viděla muže v přilbách a vysokých botách, jak hrdinským tempem vysouvají ohromný žebřík, aby mě za provolávání slávy čumilů opatrně vytáhli ven a dostali do bezpečí. Překonala bych hrůzu, která se mě zmocňovala, vzala bych rozum do hrsti a ani by mě nenapadlo odvolávat se na řízení osudu, což koneckonců není nic jiného než argument ospravedlňující zbabělost, pesimismus a nedostatek vůle.

S trochou štěstí by hrdinové v přilbách zastavili šíření ohně dřív, než by mi zpustošil kvartýr. Zaplatila bych za to několik hodinami ohánění hadrem a bez zvláštní újmy, falešných nadějí a vnitřních bojů by se šlo dál po nalajnované cestě, díky níž se každý nový den ve všem podobá tomu předchozímu.

Místo toho jsem se vrhla ke dveřím bytu, ani jsem si nevzala nic, čím bych se chránila. Vtom mě zpátky dovnitř strhlo masivní černé mračno, rozpálené, dusivé, vzalo útokem moji kůži a mé vlasy, žhavilo vzduch a podlahu doběla, řezalo mě v plicích. Došlo mi, že nemám šanci dostat

Dílna zázraků

se z té místnosti, a všechno, co jsem víc než jedenáct let pilně zasouvala do temných zákoutí svého nitra, se brutálně vyvalilo ven.

Se zadrženým dechem, abych nepřiživovala oheň, který už mě stravoval zevnitř, jsem přiskočila k oknu a s řevem přehodila nohu přes parapet.

Dráha mé cesty právě udělala ostrou zatáčku.